

KRISLAI

Susiprato.
Baidyklės.
Gyvieji žmonės.

Rašo GENIJŲ DEDE

Rublio vertės puolimu Grigaitis kaltino bolševikus. Girdi, kad ne bolševikai, "tos nelaimės Rusija būtų išvengusi".

Mes dabar jam pakišome Vokietiją, kurioje šeiminkauja socialistai ir buržuazija.

Ir ką Mr. Grigaitis pasakė? Vokietija netekusi daugelio turtingųjų sričių—del to josios markė pigi...

All's well! O ko neteko Rusija? Nejaugi tiktai del to, kad Rusijos carizmas nuėjo velniop, tai ir josios rublis atpigio?

Rusijos rublis pigo todėl, kad jos ukį suardė karas ir kolčakiniai - grigaitinės kontr-revoliucionierių gaujos.

"Naujienu" plunksnabraiža šitos tiesos "nežinojo". Jisai, ir guldamas ir keldamas, kaltino bolševikus.

Gera, kad Mr. Grigaitis nors dabar "susiprato": pasakė, kad Rusijos "pramonė ir ukis (!) sugriuvo".

"Socialistų partija auga... Musų sąjunga stiprėja..."

Šita maldelė kartojama 999 karta, ir vis be pasisekimo.

Mįslė, ar ne?

Ji visai lengva išpėti: tą "socialistų" partiją ir "sąjungą" sudaro politinės baidyklės. Jos, tarytum vėjo supamos, ir šiaip ir taip kraiposi ir savais pasisekimoais giriasi.

Bet tų "pasisekimų" svietas nemato. Yra tik keli buvusių žmonių šešėliai—baidyklės.

Gyvųjų, veiklių žmonių partijoje — Amerikos Darbininkų Partijoje — matome ką kitą. Čia užtenka ir idejos, ir jėgos, ir noro dirbti. Ir dirbama. Tiesa, ir čia buvo ir yra klaidų. Vis dėl to čia nieks neturi pretenzijos būti neklaidingu.

Mus ir socialistines baidyklės skiria ne tos klaidos, bet tikslai, kurių mes ir jie siekiame.

Jie — reakcinio pasaulio trubadurai; mes — naujojo, giedresnio rytojaus pranašai ir kareiviai.

Valdžia Pardavė Laivą už \$100,000, kurs Pataisyti Lėšavo \$2,826,000

Los Angeles. — Amerikos valdžia pardavė "Los Angeles" laivą už \$100,000. Jis buvo pagrobtas nuo vokiečių laike karo. Tuomet vadinosi "Grosser Kurfuers". Jam pataisyti valdžia išleido \$2,826,000.

Tai dar vienas pavyzdys, kaip valdžia mēto žmonių sumokamus mokesčius.

Philadelphia, Pa. — Generalas Smedley D. Butler, kuriam pavesta apvalyt miestą nuo paleistuvystės namų ir kriminalistų urvų, sako, kad jam buvo siūloma \$100,000, idant jis nekludytų jų biznio.

Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis. Išėina Kasdien Apart Nedėdientių.

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY

No. 11.

TELEPHONE STAGG 3878

Brooklyn, N. Y., Panedėlis, 14 d. Sausio (Jan.), 1924

Pavienio Numerio Kaina 4c.

Metai XIV, Dienraščio VI

Amerikietis Komisijoj Klaipėdos Klausimu

Zeneva. — Pirmininku komisijos, kuri Tautų Lygos iniciatyva turi išrišti ginčus tarp lietuvių ir lenkų Klaipėdoje, apsiėmė būti Norman Davis, kuris anuomet dalyvavo, kaip patarėjas prie Amerikos delegacijos rašant razbaininkiską Versalės "taikos" sutartį.

Atpiginsią Vazinėjimą Gelžkeliais

Washingtonas. — Radikalis republikonas senatorius La Follette duoda sumanymą pataisyti Esch-Cummingso įstatymą apie gelžkelius—kad būtų moksliskai apskaitliuojama gelžkelių kompanijų tikros išlaidos ir kad būtų nustatyta, kiek jos gali imti už gelžkelių tikičius ir už išvažiojimą įvairių dalykų bei prekių. La Follette'ui pritaria didžiama naujosios Tarpvalstijinės Prekybos Komisijos. — Jeigu kongresas priims La Follette'o sumanymą, tai busią atpiginta žmonėm gelžkelių lėšos.

Užmušta 80 Filippinų

Manila. — Trejetas šimtų filippiniečių, priklausančių religinei "Colorum" sektai, maudėsi milžiniškam kubile savo šventinto vandens, Bucas Saloje. Kareiviai sudaužė kubilą ir išleido vandeni. "Colorumiečiai" iduke užnuolė kareivius. Mušyje krito 80 "colorumiečių" ir 19 kareivių.

Menkeliuniutė New Yorko Operos Kompanijoj Sausio 15 d. Dainuoja Pittsburghe.

Pittsburgh, Pa. — Šio utarninko vakare, sausio 15 d., "New Yorko Operos Kompanijos" koncerte Strand teatre dainuos ir d. Menkeliuniutė-Januškienė (C. Mankel) gabalus iš operų "Tosca" ir "Cavalleria Rusticana", taip pat "Giannina Mia" ir "Romanza". Koncerte, be kitu, dalyvaus ir žymus italų tenoras S. Caruso d'Agostino.

KIRVIU UŽMUŠĖ 23, KAIP LIUDIJA "TEISYBĖS" VAISTAI

"Teisybės" Vaistai Pasakė apie žmogžudžius.

Birmingham, Ala. — Arėtuoti trys juodukai, du vyrai ir viena moteris, kaltinami, kad per paskutinius ketverius metus jie kirviu nukirtė 23 žmones. Kad išgaut iš jų prisipažinimą, jiem buvo įčirkšta taip vadinamų "teisybės" vaistų "scopolamine'o". Uždavus

20 Šalių Turi Ryšius su Sovietais

Washingtonas. — Keturi Amerikos senatoriai J. A. Frear, Ed. F. Ladd, Wm. H. King ir Al. A. Johnson, išduodami kongresui raportą apie savo apsilankymą Rusijoje, pažymėjo, jog jau 20 įvairių šalių turi diplomatinis bei prekybos ryšius su Sovietų Rusija.

Nieks nestatės jiem kliučių tyrinėjime Rusijos sąlygų. Senatoriai reikalauja, kad Amerika tuojaus pripažintų Sovietų valdžią.

Boko Tarptautinės Sentaikos Planas — Propaganda už Tautų Lygą

New Yorkas. — \$100,000 Boko planas delei įvykdymo pasaulij nuolatinės sentaikos, delei pašalinimo karų, — tai tik propaganda už Tautų Lygą. Taip tvirtina Frank Hendrick, advokatas, kurie pridavė Bokui savo planus delei tarptautinės sentaikos.

Buvo priduta daugiau kaip 20,000 įvairių planų. Juos turėjo išnagrinioti ir nuspręsti tam tikra Boko komisija, sudaryta iš 22 moterų. Komisija labai greitai su jais apsidirbo. Trumpiau, kaip į tris dienas jinai paskelbė delei balsavimo piliečiam vieną iš tų planų. Aišku, jog komisija nē nepažūrėjo į jų didžiumą. Ir reikią spėti, jog buvo priimtas koks planas, išanksto parasytas ir gerai žinomas pačiam Bokui ir jo komisijai. Kaip jau esame rašę, priimtas planas stoji už Amerikos susigimimavimą su Tautų Lygą, remia Versalės taikos sutartį, smaugiančią Vokiečius ir pripažįsta Jungtinėm Valstijom išimtiną teisę šeiminkauti Pietinėj ir Centralinėj Amerikoj.

Baudžiami Policijos Viršininkai už Nevalymą Phila.

Philadelphia, Pa. — Philadelphia "valytojas" nuo kriminalistų generolas Butleris suspendavo 8 policijos leitenantus, jie neparodė reikiamo uolumo "valymo" darbe.

Šaudysią Blaivybės Agentus

Freeport, L. I., N. Y. — Degtinės šmugelninkai parrašė laišką vietiniam viršininkui blaivybės agentų, jog jie bus šaudomi, jeigu darys kratas be "warrantų".

Francuzų pinigas frankas nupuolė iki puspenkto cento.

Krito 116 Meksikos Sukilėlių

Mexico City. — De la huertistai sukilėliai išmušti iš Pachuca miesto. Mušyje krito 116 sukilėlių. Apie nuostolius valdžios armijos čia paduodama tik tiek žinių, jog nukautas jos generolas Victor Monter.

Sukilėlių Pasisekimas. Sukilėliai turėjo pasisekimo pietinėj dalyj Tamaulipaso valstijos, kur jie užėmė beveik visą Tuxpam žibalo šaltinių apskritį.

Sukilėlių Plėšimai. Žmonės skūndžiasi, kad sukilėliai be gailesčio plėšia žmones.

Skirtumai tarp Rusijos Komunistų Partijos ir Trockio

Maskva. — Suvažiavimas Rusijos Komunistų Partijos užgyrė politiką senojo Centro Komiteto ir 325 balsais prieš 61 b. atmetė Trockio pasiūlymus apie Partijos "demokratizaciją" ir apie permains Sovietų politikoj.

Trockis jau kuris laikas serga. Bet jo minties reiškejai, be kitko, reikalavo sustabdyti arba labai apžėžti gabenimą iš užsienių dalykų, reikalingų Rusijos valstiečiam.

Rusijos Komunistų Partijos Centro Komiteto ir Sovietų vyriausybės buvo tokia politika, kad valstybės išlaidom neleistų viršyti jos pajamas (iplaukas). Trockio šalininkai reikalavo atimesti tą politiką. Tačiau suvažiavime, kaip matėte, lengvai laimėjo šalininkai dabartinės politikos.

Opozicijos vadas prieš Trockį buvo Leonas Kameņevas, tuomlaikinis Sovietų komisarų pirmininkas ir Maskvos Sovieto prezidentas.

Įžančinė savo prakalboj jis pažymėjo, jog Trockio nrieštaraivismas dabartinei Partijos ir Sovietu politikai kenkia ne tik načiai Raudonajai Respublikai bet blogo išpuolė daro ir i revoliucinėj darbininkų judėjimaj užsieniuose.

Suvažiavimas nuslėgiančią balsu didžiama pasmerkė organizavimą įvairių frakciū bei skirtingų grupių viduj Partijos.

Pranašauja Žemės Drebėjimus Amerikoj

Roma. — Raphael Bandandį, žinomas žemės drebėjimų pranašas, sako, kad Ameriką aplankys nedideli žemės drebėjimai sausio 15 naktį ir sausio 20 rytą. Jis yra teisingai išpranašavęs 21 žemės drebėjimą. Bandandį — dailininkas figūrų piauštintėtojas iš medžio. Tuo pačiu žygiu jis yra ir gilus tyrinėtojas oro atmainų, vulkanų išsiveržimų ir žemės drebėjimų.

Iš \$950 per 48 metus Pasidarė \$15,500

Topeka, Kan. — 48 metai atgal Sarah J. Divenienė gavo \$950 palikimo nuo savo tėvuko. Pinigus pervedė savo vyrui, bet taja sąlyga, kad kuomet jis mirs, tai iš jo turto bus palikta Divenienei arba jos glimnėm \$950 su šeštu kasmetiniu nušimčiu.

Divenienė mirė pirm savo vyrq. Jos giminės per teismą pareikalavo, kad jiem būtų išmokėta jos palikimo suma su nušimčiais. Priteista, kad Divenas turi išmokėti. Pasirodė, jog iš \$950 su nušimčiais ir nušimčių nušimčiais pasidarė \$15,500.

Gresia Gelžkeliečių Streikas Anglijoj

Londonas. — Rengiasi streika Draugija Gelžkelių Mašinistų ir Ugniakurių, turinti 58,000 nariu. Nedaug tenkinta, kad valdiška Algu Komisija nutarė numuštį mašinistam ir ugniakuriam algas nuo 9 iki 22 šilingu per savaitę. Draugija siūle kompanijom eiti į dervbas. Bet kompanijos pareiškė, jog jos laikysis Algu Komisijos nutarimo.

DRASI PLĖSIKĖ.

Brooklyn, N. Y. — Nežinoma mažuė mergina apiplėšė krautuve po num. 453 Ralph Ave. Įėjus į krautuve, atkišo revolverį ir liepė bažuot pinigus iš "redžisterio". Gavus pinigus, pabėgo.

PRIEŠ PAT GIMDYMĄ MOTERIS NUSOVĖ VYRĄ

New Yorkas. — Tula Jurkalienė už dvieju-trijų valandų prieš kūdikio gimdymą nušovė savo vyrą. Pasukui pati pasidavė policijai. Vos policija pradėjo moterį klausinėti apie žmogžudystę, kaip jinaį pajuto prasidejančius gimdymo skausmus. Nuvežta į lizoninę tuojaus pagimdė kūdikį. Tai jau šeštas jos kūdikis.

Amerika Skolinga Europai \$88,000,000,000?

Francuzija ir Belgija, kaip žinoma, nelabai nori mokėti Amerikai karo skolas.

Belgijos senato vice-pirmininkas Henri La Fontaine pasakė laikraščiu korespondentams, kad, ištikrųjų, tai ne talkininkai skolingi Amerikai, bet Amerika talkininkam. Girdi, apskaitykite, kiek žuvo talkininkų kareivių paskutiniame kare; kiekviena žuvusj rokuokite 100,000 franku (frankas dabar

apie puspenkto cento), o pamatysite, jog karas talkininkam lėšavo (pridėjus čia ir piniginius nuostolius) \$88,000,000,000 daugiau, negu Amerikai. Po teisybei, esą, Amerika turėtų išmokėti 88 bilionus dolerių skolingų talkininkam. O dabar Amerika dar reikalauja, kad talkininkai jai gražintų \$12,000,000,000 piniginių kariūnių paskolų.

Kaip Buvęs Caras Nušovė Oficierių

Paryžius. — Rusijos caras Mikė Antrasis, viešėdamas Paryžiuj 1901 metais, nušovė viena savo gvardijos oficierių. Bet tik dabar tas sekretas iškilo aikštėn. Apie jį pasakė užrašai šiomis dienomis mirusio francuzų artisto Renourdo.

Caras laike savo buvojimo Paryžiuj, buvo apgyvendintas Compiegne palociuj. Atidaves carui pagarba, praleides jį pro duris, minėtas oficierius užsidegė papirosą. Oficierius pamatė vėl carą ateinant. Umaj įsikūšo į keliūniū kišeniū deganti papirosą. Caras išsitraukė revolverį ir ant vietos nudėjo oficieriu; pamanė kad oficierius turis kišeniū revolverį, kuriuo norjį nušauti carą.

Artistas buvo prisaikintas, kad niekad neišduos to sekreto.

ŽINIŲ ŽINELĖS

Saranac Lake, N. Y. — Sausio 10 d. buvo 62 laipsniai šilumos Adirondacks kalnuose.

Washingtonas. — Amerikoj yra 5,000,000 suaugusių žmoniū, nemokančių skaityti nei rašyti.

New Yorko miesto įplaukos (pajamos) 1923 m. buvo \$1,034,653,167.29, gį išlaidos \$1,042,215,057.42.

Baltimore, Md. — 1923 m. per 4-rias arklų lenktynes (reissus) buvo padaryta laišvų ("betų") iki \$49,125,682.

Kova del Šokių Bažnyčioj

New Yorkas. — Episkopalų vyskupas Wm. Manning uždraudė laikyti "religijinius" šokius, kaip dalį pamaldų St. Mark's-in-the-Bouwerie bažn. Jos klebonas Guthrie žada ištraukti savo parapiją iš vysk. Manningo diocelijos, jeigu nebus leista toj bažnyčioj šokti per pamaldas.

Neuvksta Suorganizuot Naują Graikų Ministeriją

Atėnai. — Generalui Dangelisui nepavyko suorganizuot naują Graikijos ministeriją. Ta darba dabar pasiėmė Venizelos, buvęs Graikų ministeris pirmininkas. Jeigu iam pasiseks sudaryti ministerija, Venizelos bus jos pirmininkas. Užsienio ministerio vieta iis skiria G. Roussosui, liberalui respublikonų vadui.

Nepaprastas "Laisvės" Koncertas Bostone

Ištikrųjų, Bostono lietuviai dar nėra matę nei girdėję tokio įvairaus, įdomaus koncerto, kaip bus "Laisvės" koncertas suba-toje, sausio (January) 19 d., Dudley St. Opera House, Bostone (Roxbury), Mass. Nagi, sakykite, kuriame Bostono koncerte buvo tiek ir tokių dainininkų, kaip bus tame koncerte? Jame juk dalyvaus pasikilbę mūs dainininkai ir artistai: K. Menkeliuniutė - Januškienė (New Yorko Operos narė), F. Stankunas ir K. Kriauciūnas iš Brooklyn, Salaveičikiutė iš Hartfordo, V. Putvinskaitė iš Montello, M. Kurkuckaitė iš Lowellio, Laisvės Choras ir Balalaiku Orkestra iš So. Bostono, Mass., ir kiti gabūs menininkai, artistai dainotojai.

Neavėluokite su Tikietais.

Jau Naujos Anglijos draugai ir musu prieteliai bus girdėję jog i "Laisvės" koncertą Brooklyn ir i "Vilnies" koncertą Chicago pritruko vietų ir tikietu, taip kad šimtai žmoniū turėjo grįžti nuo svetainių durų. Apsžiurėkite, kad taip nebutų ir jums. Todėl pirkite tikietus išanksto, kad ir jum nereikėtų be niekur nieko grįžti nuo durų "Laisvės" koncerto svetainės Bostone.

LAWRENCE IR APIELINKĖ TEMYK! 20 d. sausio, nedėdientį, 7:45 vakare Lietuvių Ukėsu Klubo Svetainėj (41 Berkeley) bus milžiniškas "Laisvės" koncertas. Dainuoja: F. Stankunas, K. Menkeliuniutė, K. Kriauciūnas, E. Salaveičikiutė. Tokio koncerto Lawrence dar nematė. Ten pasimatysite su visais lietuviais